לב א מיי׳ פכ״ו מהל׳ שנת סנסט ו עול עו"ע הו"ח סימן שח סעיף יב: לג ב מיי׳ שם טוש"ע שם :סעיף יג לד ג מיי שם הלי יד: לה ד מיי פכ"ה מהלי שבת הלכה יג טור שו"ע או"ח סימן שח סעיף

לו ה מיי פט"ו מהלכות כלים הלכה ח: כנים הנכים נו. לז ו מיי' פכ"ה מהלכות שבת הלכה יח טוש"ע מו״ח סימן שט סעיף ב:

> לעזי רש"י .[טיולי"ש] רעפים.

מוסף תוספות

דאורחייהו דכלים להיות הרל״ש. ה. ניחא לי״ כראב״י אע״ג דליתיה במתני׳. תוס׳ הרא״ש.

רב נסים גאון

דתנו נתנו על פי הבור או דתנן נתנו עד ש*י הבה* ... על פי הדות וכו'. זו המשנה במס' כלים בפרק ה' מעפר ולמטה מטמא במגע, מעפר ולמעלה מטמא באויר. נתנו על פי הבור או על הדות וכו׳. ועיקר זה הוא מה שנאמר בתורת כהנים, [אי] מה כלי חרש בשמו אף תנור בשמו. תנור בשמו אך ומוז בשמו, ומוז שלא הוסק [תנור] שמו, ת"ל אך, מאימתי מקבל טומאה משיסיקנו כדי לאפות בו סופגנין. יותץ טמאים הם, את שיש לו נתיצה יש לו טומאה ואת שאין לו נתיצה אין לו

רבינו חננאל (המשך) הפסוק תנור וכירים יותץ, . בנוי ואם [לאו] אינו כלי, ורבנן סברי טמאים מ"מ ואפילו אינו בנוי. **תוספתא**, הדות ונתן שם אבן ומירחו בטיט מן הצדדים שהוא . טמא. וחכ״א ביז כד וביז כד טמא. ועל זו הדרך סוגיא טמא. ועל זו הדרך סוגיא דהא שמעתא. ואתקיף לה רב אשי לרבא על זה שאמר, ולא מצא פירוק. והעמיד . רב אשי דברי אביי וחיזק , דבריו ולא כטעמו, אלא העמיד חלוהתם בשברי טפקא, ופירושו שנותנין זה . השבר ע"ג אבנים ומסיקין .. אש מלמטה ומרתיחיז אש מלמסח ומודיהין אותן השברין ומדביקין הפת מלמעלה. **קיי"ל כר**" פירש דמטלטלינן כיסוי דתנורי כר' אליעזר. מ**תני'** אותה חללה, ועושין אותה כגון [נ"א: כמין] זרנוקא לדלות בה מים מן הבור, והיא קלה ואינה שוקעת במים, אלא היא צפה על למלאות בה מים, וכשרוצין

מבעוד יום דכיון דלא היה מוכן מבעו"י ליכא לדמויי לגלימי: מחצלת גופה למאי חזיא. לרווחה דמילתה מפרש הכי הע"ג דלא בעי מעין מלאכה ראשונה כדאמר רב נחמן לעיל חרם הטנה מותר לטלטלה בחצר

משום דחזיא לכסויי בה מנא: הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר. לאו דוקא בחלר לרב נחמן ולרבא דשרו בכרמלית ורה"רא: בשעושין מעין מלאכה ואין עושין מעין מלאכתן.

והא דנקט תנור ישן דשברי תנור חדש אין ראוין לכלום: בשברי דהאי תנור קמיפלגי. לפי תירוץ זה תימה הא

דנקט תנור ישן לבהיסק ראשון פליגי: במאן כר' אליעזר בן יעקב. ה״ה דה״מ למימר כרבי יוסיב דשרי לקמן" לטלטל כיסוי כלים שאין להם בית אחיזה? בכלי דחברינהו בארעא™ אלאה משום דמשנת ר' אליעזר

בן יעקב קב ונקי:

מבעוד יום. גלי דעתיה מאתמול דלאו מנא הוא: קרומיות של אם זרקה מבעוד יום. השתא לא פריך אלא מעתה זרק לגלימא מהללה. שנפרדו מן מחללת ישנה: בר המדורי אסברא לי. בר המדורי פירש לי טעמו של דבר: לכסות בה עפרא. העומד לכסות בו לואה. א"נ שלא יעלה האבק: שירי פרוומיות. טליתות כדאמר

בסוכה (דף יא.) רמא תכילתא בפירומא דחינשי ביתיה: תנור ישן. שכבר הוסק וחרסיו קשים וחזו למלחכה: הרי הן ככל הכלים. לקמיה מפרש פלוגתייהו וטעמייהו: ועל כיסויו. של תנור שאינו לריך בית יד דבלאו בית אחיזה מטלטלין ליה ופלוגתא היא במתניתין הי דאיכא למ"ד בעינן בית אחיזה: מעין מלאכה. כגון לכסות בהן פי חבית: ואין עושין מעין מלחכתן. לחפות: וחודה ר"מ לטעמיה. דאמר במתני׳ לא בעינן מעין מלאכתן: **דהאי הנור.** העשוי כעין זה ששנוי במשנה זו שאני מביא לך שלא נתקן כל נרכו מתחילתו ונשבר קמיפלגי: נתנו על פי הבור. תנורים שלהם עשוין כקדירות גדולות ואין להן שולים ומושיבו לארך ומדביק טיט סביבותיו לעשותו עב שיחזיק חומו והיא קרויה טפילה והיא מגעת לארץ ומתוך כך הבל שלו קיים. ואם נתנו על פי הבור או על פי הדות שהיא כעין בור אלא שהבור בחפירה והדות בבנין ונתן שם אבן בינו לבין דופן הבור לדוחקו שלא יפול ויהא עומד באויר: רבי יהודה אומר. אם דופנותיו למעלה קרובים לדופני הבור שלא הולרך לתת בינתים אלא אבן דקה ואין אויר ניכר בין דופני התנור לדופני הבור שיעכב את היסק התנור אלא יועילו לו דופני הבור להחזיק את חומו ושוליו קרובים לשולי הבור שאם מסיקין אותו מלמטה שעושין האור בבור והתנור ניסוק מלמעלה בתוכו מאור דרך שוליו או שהתנור בתוך חלל הבור בחויר וההיסק עולה סביב דופנותיו וניסוק כגון שקלר מלמטה ורחב מלמעלה או הבור רחב מלמטה ופיו קלר טמא: ואם לאו. אלא נסוק כשאר תנורים מתוכן טהור כדמפרש טעמא דבעינן מחוסר נתינה שיהה קרוב להיות

מחובר וכי אינו קרוב לארץ אין לך תנור נתוך מזה ואין לך לקיים בו

אם זרקה מבעוד יום לאשפה אסורה אמר בר המדורי אמר שמואל יקרומיות של מחצלת מותר לטלטלם בשבת מ"ט אמר רבא בר המדורי אסברא לי מחצלת גופא למאי חזיא לכסויי ביה עפרא הני נמי חזיין לכסויי בהו מינופת א"ר זירא אמר רב שירי פרוזמיות אסור למלמלן בשבת יאמר אביי בממלניות שאין בהן ג' על ג' דלא חזיין לא לעניים ולא לעשירים: ת"ר שברי תנור ישן הרי הן ככל הכלים הניטלין בחצר דברי ר"מ ר' יהודה אומר אין ניטלין העיד ר' יוסי משום ר"א בן יעקב על שברי תנור ישן שניטלין בשבת ועל יכיסויו שאינו צריך בית יד במאי קמיפלגי אמר אביי בעושין מעין מלאכה ואין עושין מעין מלאכתן קמיפלגי ואזרא

ר' יהודה למעמיה ור"מ למעמיה מתקיף לה

רבא אי הכי אדמיפלגי בשברי תנור ליפלגו בשברי כלים בעלמא אלא אמר רבא בשברי דהאי תגור קמיפלגי דתגזף הנתנו על פי הבור או על פי הדות ונתן שם אבן רבי יהודה אומר אם מסיק מלמטה והוא נסוק מלמעלה ממא ואם לאו מהור וחכמים אומרים הואיל והוסק מ"מ ממא ובמאי קמיפלגי בהאי קרא יתנור וכירים יותץ ממאים הם וממאים יהיו לכם רבי יהודה סבר מחוסר נתיצה ממא שאין מחוסר נתיצה מהור ורבנן סברי ממאים יהיו לכם מ"מ ורבגן גמי הכתיב יותץ ההוא לאידך גיסא דסלקא דעתך אמינא כיון דחבריה בארעא כגופא דארעא דמי קמ"ל ואידך נמי הכתיב שמאים יהיו לכם ההיא כדרב יהודה אמר שמואל דאמר רב יהודה אמר שמואל מחלוקת בהיסק ראשון אבל בהיסק שני אפילו תלוי בצואר גמל אמר עולא והיסק ראשון לרבנן אפילו תלוי בצואר גמל מתקיף לה רב אשי אי הכי אדמיפלגי בשברי תנור ליפלגו בתנור גופה השתא תנור גופה לרבי יהודה לא הוי מנא שבריו מיבעיא אלא אמר רב אשי לעולם כדאמרן מעיקרא ובעושה מעשה מפקא ורבי מאיר לדבריו דרבי יהודה קאמר לדידי אפילו בעושין מעין מלאכה אלא לדידך אודי לי מיהא דכהאי גוונא מלאכתו הוא ורבי יהודה לא דמי התם הסקו מבפנים הכא הסקו מבחוץ התם מעומר הכא לאו מעומר: העיד ר' יוםי משום רבי אליעור בן יעקב על שברי תנור ישן שניטלין בשבת ועל כיסויו שאינו צריך בית יד: אמר רבינא כמאן מטלטלינן האידנא כיסוי דתנורי רמתא מחסיא ראיון להם בית אחיזה, כמאן כר"א בן יעקב: כותנר' יהאבן י בווא בוום א דאן כום בדיר אודיי. כמואן בו הי בן עקב. ביי בב שבקירויה אם ממלאין בה ואינה נופלת ממלאין בה ואם לאו אין ממלאין בה זמורה

תנור וכירים יותן דנתילה לא שייכא אלא בבנין מחובר וכשאין מחובר שבירה שייכא ביה: טמאים הם וטמאים יהיו לכם. דכפל ביה קרא רבויא הוא שאע"פ שאינו מתוקן כל צרכו: ההוא לאידך גיסא. האי יותץ לאו לאגמורי קולא אתא ולמימר דאי ליכא לקיומי ביה נחילה כגון זה שאינו בנוי ומחובר וממילא הוא נחוץ דליהוי טהור דהדר חנא ביה קרא וטמאים יהיו לכם לרבויי אלא לאגמורי חומרא אתא דלא תימא כל התנורים העשוים כהלכתן ומחוברים לארץ הרי הן כשאר בתים וכקרקע דמי הואיל וחברן ולא לקבל טומאה קמ"ל יותך דאע"ג דשייכא ביה לשון נחילה כלותר דמחובר הוא טמא וכ"ש לי דמחוסר נחילה: בסיסק ראשון. שלא הוסק מעולם והיסק ראשון שנחלקו בו דההוא משוי ליה כלי כדתנן במס׳ כלים (פ״ה מ״א) איזהו גמר מלאכתו משיסיקנו לאפות בו סופגנין בההיא פליג ר׳ יהודה ואמר דאינו ראוי ליעשות כלי: אבל בהיסק שני. שמתחלה נעשה כשאר תנורים מחובר לארץ או לאבן עב והוסק שם ונעשה כלי וסוף נטלו משם ונתנו על פי הבור וכאן נטמא מודה ר' יהודה דאיתרבאי מוטמאים יהיו לכם: ואפילו שלוי בלואר גמל. אא"כ חלקו כדין טהרת תנור שלריך לשבור אף את חרסו ואינו נטהר בנטילתו שלם ממקומו: **אמר עולא היסק ראשון לרבנן.** דאמרי מריבוי דקרא ואע"ג דאין הבל שלו מתקיים יפה מקבל טומאה לא תימא נתנו ע״פ הבור דוקא אלא אפילו תלאו בלואר גמל והוסק שם היסק ראשון טמא: **מסקיף לה רב אשי**. אדרבא דאוקי פלוגתא דטלטול שברי תנור ישן דלעיל בשברים דכי האי תנור ⁽²⁾ דהוא גופיה לר׳ יהודה לאו מנא הוא: כדאמרן מעיקרא. בעושין מעין מלאכה ולא מעין מלאכתן ושברי תנור מעליא קאמר. ודקשיא לך אמאי נקט תנור ליפלוג בשברי כלי בהאי אינטריכא ליה ובעושין קנת מעין מלאכת אפייה כגון מעשה טפקא רעפים שקורין טובל"ש שמסיקין אותם ואופין בהן כך שברים אלו רחבים ומיהו אין להן חוך להסיקם מבפנים אלא מבחוץ כרעפים. ולאו משום דבעי רבי מאיר מעין מלאכתן אלא משום דרבי יהודה נקט לה: ור"מ לדבריו דר' יהודה. נקט תנור וקאמר לדידי אפילו עושין מעין מלאכה כדאמר במתניתין: מעומד. בתנור אופין מעומד שהפת דבוקה בדופני התנור ועומדת ואינה מוטלת בשכיבה ע"ג שוליו כרעפים שהן שוכבות על רחבן: **כיסוי דמנורי דמהא מחסיא**. כיסוי תנור של אותו מקום לא היה להן בית אחיזה. תנור מפני שפיו למעלה יש לו כסוי שלא יצא הבל שלו לאחר שהדביק בו הפת מכסהו: בזרגר' האבן שבקירויה. דלעת יבישה חלולה וממלאין בה מים ומתוך שהיא קלה אינה שואבת אלא לפה ונותנין בה אבן להכבידה: אם מ<mark>מלאין</mark> בה ואינה נופלס. שקשורה יפה לפי הקירויה שויא כלי: ואם לאו. הרי היא כשאר אבנים ואין מטלטל את הקירויה דשויא בסיס לאבן שנושאתה:

אמור לאפות בו והוא ממודל אפות בו והוא למלאות בה מים מים מל למלאות בה מים. וכשרוצ ממודל לאפות בו הוא יכול לאפות בו, והיא כלי לקבל טומאה. וחלוקתן בזה להכבידה נותנין בתוכה אבן מהודקת [בדפנותיה] שלא תהיה מתנדנדת וממלאין בה מים מן הבורות, וזהו פי׳ האבן שבקרוי

:ועי׳ תוספות לקמן קכו: ט) [ער מוספות מקמן קבו. ד"ה כיון וכו'], ב) [סוכה טו.], ג) [חוספ' פט"ו], ד) כלים פ"ה מ"ו, ה) [לקמן קכו:], ו) בתוס' יו"ט פכ" דכלים משנה ו העתיק לשון רש"י וכ"ש שאינו מחוסר נתיצה וכצ"ל, 1) [דף קכו:],

תורה אור השלם וְנַכֹּל אֲשֶׁר יִפּּל מִנְּבְלְתָם עָלְיו יִטְמָא תַּנּוּר וְבִירִים יָתָץ טְמֵאִים הֵם וּטְמֵאִים יְהְיוּ לְבֶם: ויקרא יא לה

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה ר' יהודה וכו' והתנור ניסוק בתוכו מלמעלה לאור: (ב) ד"ה

רבינו חננאל

פי' קרומיות, שירי מחצלאות שבלו. וזה שאמר ר' זירא אמר רב שירי פרוזמיות אסור לטלטלן . כשבת. פרוזמיות פירושו בשבת, פרוזמיות פירושו טליתות, כדאמרינן התם רב יהודה רמי תכלתא בפרוזמא דאינשי ביתיה, פי' תלא ציצית בטלית פי' תלא ציצית בטלית של אשתו, ופשוטה היא. של אשתו, ופשוטה היא. ת"ר שברי תנור ישן, הרי ס"א שירי תנור ישן, הרי הן ככל הכלים וניטלין בחצר דברי ר' מאיר, ר' יהודה אומר אין ניטלין. . העיד ר' יוסי וכו'. ואמרינז הפאי קא מיפלגי, בעושין במאי קא מיפלגי, בעושין מלאכה ואין עושין מעין מלאכתן. ור"מ לטעמיה . מעין מלאכתן. ואתקף עליה מעין מלאכתן, ואתקף עליה רבא ולא מצא פירוק. ואוקים רבא פלוגתיהו דשברין דהאי תנור, דכיון דתנינן בפרק המביא כדי יין ת"ר תנור וכירים חדשים . הריהן ככל הכלים הניטלין הדיהן ככל הכלים הניטלין בחצר אבל אין סכין אותן שמן וכו', הוצרכו להודיע שנון זכו, הוצוכו להחיע כי תנור חדש הראוי לאפות בו ניטל בחצר ושבריו כיוצא בו. ומצאנו חלוקה בתנור חדש לענין טומאה האומר, אינו מקבל טומאה סבר הרי הוא ככלי אדמה שאינן מקבלין טומאה, והאומר מקבל טומאה סבר האומר מקבל טומאה טבר הואיל ויתכן לאפות בו כלי גמור הוא ושבריו כיוצא בו, והואיל וככלים חשובין ניטלין. ופירשו חלוקתם לענין טומאה וה״ה לטלטול, דתנן נתנו ע"פ הבור או ע"פ הדות, ונתן שם אבן, ר' יהודה אומר אם מסיק מלמטה אומר מוסוק מלמעלה טמא, ואם לאו טהור. וחכ״א הואיל והוסק מ״מ טמא. והאיל החסק מ"מ טמא. וכך פירושו, תנור שנתנו ע"פ הבור או ע"פ הדות ונתן שם אבן בפי הבור או בפי הדות, סבר ר' יהודה אם מסיק מלמטה בבור אם מסיק מלמטה בבה או בדות וניסק מלמעלה, התנור הרי הוא כבנוי בקרקע ונגמרה מלאכתו ונעשה כלי לאפות בו ומקבל טומאה. ואם לאו, לא נגמרה מלאכתו וחשוב